

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:	APARE DUMINECA	Prețul inserțiunilor
Pe un an 240 Lei	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”. Iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 8 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei
Pe jumătate de an 120 Lei		Până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei
Pe un pătrar de an 60 Lei		
Un număr 5 Lei		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei		

Pentru frații desrobiți

Chiriarhii noștri au adresat din Capitala Basarabiei desrobite următorul impresionant cuvânt de reculegere și creștinească îmbărbătare:

„Iubiți frați basarabeni,

Venim la Voi — noi ierarhii Bisericii noastre din Ardeal și un număr de preoți ardeleni — în numele Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Venim de pe meleagurile Ardealului, noi ierarhii și preoții lui, să Vă aducem cuvântul de mângâiere al credinței după suferințele prin cari ați trecut și cari au lăsat răni dureroase în sufletul și în casa fiecăruia din Voi.

Venim din Ardealul care știe ce este pătămirea sub jugul unei stăpâniri străine, căci a gustat din ea veacuri de-a rândul, iar azi geme de-o amarnică stășiare.

Venim să ne rugăm împreună cu Voi pentru înfrângerea vrăjmașului și pentru așezarea pe veci a granițelor scumpei noastre Români acolo unde le duce vitejia străbună reînviată.

Nu vă cerem nimic, ci vă aducem toată dragostea noastră creștinească și românească. Vrem să ne lipim sufletul nostru de sufletul Vostru și să Vă vorbim de Cel ce ne strânge pe toți în iubirea lui și tămăduiește toată suferința, de Domnul nostru Iisus Hristos.

Cei ce V'au stăpânit în anul durerii care a trecut, n'au avut decât cuvinte aspre și lovituri neomenoase pentru Voi. Ați trăit ca niște orfani într-o lume de străini, V'au stingherit dela bucuria cea mai mare și mai sfântă a omului, aceea de a vorai de Dumnezeu și de-a se ruga Lui. Ați rămas cei mai mulți fără părinții Voștri duhovnicești cari să facă rugăciuni

pentru Voi și să înlănzească firea omenească, cea ușor purtată de răutate.

Toate acestea au trecut ca un vis rău. Dumnezeu, prin vitejia bravilor noștri ostași cari și-au vărsat sângele pentru libertatea sufletului Vostru, V'a scos la liman și V'a ferit de apăsări și mai grozave cari aveau să vie. Să-i dăm slavă Lui, să fim recunoscători morților și răniților noștri, să mulțumim Majestații Sale **Regelui nostru Mihai I** și Conducătorului Statului, **Mareșalul Ion Antonescu**, cari au purces cu iubire de Hristos și de neam la acea viteză faptă.

Dușmanii crucii și ai mântuirii omului fug împrăștiați și se mistue ca întunerecul de fața luminii.

Adunați-vă în jurul nostru să înălțăm, în slobozenie, rugăciuni de mulțumită și de mărire Tatălui ceresc, să ne mărturisim credința nedrucinată în puterea Domnului Iisus Hristos și în harul mântuitor al Duhului Sfânt.

Numai unde stăpânește Sfânta Treime e liniște, pace și bunăvoință între oameni. Numai acolo coboară Dumnezeu dreptatea și dragostea între ei.

Veniți să cântăm Dumnezeului nostru:
Slavă Ție Doamne, Slavă Ție!

Imbrățișându-vă cu dragostea noastră cea întru Domnul, Vă împărtășim arhierestiile Noastre binecuvântări:

Chișinău, la 3 Septembrie 1941,

† **NICOLAE**

Mitropolitul Ardealului

† **ANDREI**

Episcopul Aradului

† **VENIAMIN**

Episcopul Caransebeșului

† **NICOLAE**

Episcopul Orăzii

† **VASILE**

Episcopul Timișoarei

După un an.

Marea încheștare a războiului abea ni-a îngăduit bucuria unei clipe senine, de reculegere și de întreită mândrie românească :

Aniversarea unui an de glorioasă domnie a Majestății Sale Regelui Mihai I ;

Aniversarea unui an de când România, mulțumită Conducătorului Statului d. Mareșal Ion Antonescu, și-a regăsit drumul ei firesc, de refacere și propășire ; și

Triumful luptei care s'a pornit sub steagurile Lor împotriva bolșevismului sălbatec și care — strivind puterea dușmanului în țara noastră, ni-a redat onoarea și demnitatea cari sunt bunurile cele mai de preț ale popoarelor.

Cadrele sunt înguste ca să poată cuprinde toată opera măreață realizată în cursul acestui an ! Nu putem totuși trece fără să marcăm măcar momentele cele mai proeminente, cari scot în lumină dragostea de neam a înaintestărilor noștri și puterea lor de muncă desinteresată în serviciul poporului.

În clipele cele mai critice pentru țară s'a urcat pe tron tânărul nostru Rege... Domnia Lui înmugurește în ceasuri grele, ceasuri fatale, pe cari doar un singur om, Mareșalul Ion Antonescu, le-a ușurat. El, cu legământul lui a cutremurat țara, a trezit-o din marasmul decăderii și al desnădejdei... Și s'a ținut de cuvânt.

În mai puțin de un an desagregarea administrativă s'a transformat miraculos într'o revenire la legalitate, la ordine. Turburarea tineretului exaltat și rățăcit a fost potolită, încrederea în armată și în conducerea Țării a fost câștigată. S'a pus apoi temeiul atitudinii noastre politice: prin aderarea României la pactul tipartit poziția ei internațională s'a stabilit și s'a consolidat.

Nu s'a așteptat să se împlinească un an dela mârșava ocupare de către Ruși a Basarabiei și Bucovinei de nord ; la 22 Iunie 1941 Conducătorul a tras sabia și a condus spre partea sângerândă a țării vitezele sale trupe. La 6 Septembrie 1941 hotarul dela răsărit se mutase de mult peste locul său !

Vremurile grele s'au transformat pentru noi în vremuri de mărire ; cu preț cu jertfă, cu jertfă de vieți chiar, dar rosturile noastre se conturează în proporții excepționale ! Și toate acestea mulțumită M. S. Regelui, înțeleptului Conducător și bravei noastre oștiri !

Să ne rugăm neîncetat lui Dumnezeu, ca anii ce vin să aducă în țara noastră bucurie tot mai multă, iar anul 1941 să rămână anul împlinirii naționale.

În drum spre Basarabia.

Ce dumnezeiască și sfântă este slujba misionarului ! Noi preoții am trăit și trăim pentru Hristos, pentru slava Lui, pentru isbânda împărăției Sale pe pământ.

Când acum un an sufletul Neamului s'a îndoliat, când pe turlile bisericilor vântul bătea steaguri de doliu și când pe la răspântii Țara plângea în urma nedreptății ce ni-se făcuse prin uzurparea drepturilor noastre firești asupra Basarabiei și Bucovinei, toți știau și încolțeau nădejdea că Dumnezeu nu va lăsa să dăinuiască mult această nedreptate strigătoare la Cer.

A fost prea stășietoare clipa și deaceia ne-am întărit mai mult nădejdea. O oștire hulită, alungată și huiduită cu pietri de cei fără de Dumnezeu, de pe vechiul pământ vovodal al Basarabilor, Mușatinilor stătători de legi și datini, din pământul pârălabilor dela Soroca, Cetatea Albă, Ismail, dela Storojineț, din ținutul Bălților și al Lăpușnei, nu putea purta multă vreme rușinea unei retrageri impuse. Țara nu putea lăsa prea mult atâtea cămine părăsite, atâția copii ruși dela sânul mamei, atâta bejenie pe potecuțele ei și apoi Biserica nu putea să îngăduie ca Altarele să steie multă multă vreme pângărite, Prestoalele ei mute, morminte și cruci părăsite.

Dreptatea lui Dumnezeu a venit.

Ceasul izbăvirii a sunat.

Am fost, e adevărat un Neam obidit, îngenușiat, umilit, de toți călcat și supărat. Mi-reasma codrilor noștri a văilor și plaiurilor noastre i-a ademenit pe mulți, bogățiile noastre cu aurul grâului și cu podoaba ori grăsimia pământului, după sfânta slovă a Scripturii, a săturat mulți nesățui, a adăpat mulți însetoșați. Dar, toți o apă și-un pământ.

Ce e val, ca valul piere. Pământul acesta românesc dintre Dunăre, Nistru și Tisa, ne-a cunoscut totdeauna de stăpân al lui. Surâsul isvoarelor, cântecul păsărilor, foșnetul frunzelor, graiul gleei în urma plugului, toate glăsuiesc că noi li suntem stăpâni din veac și până'n veac.

Dacă ai lua un pumn de țărână din orice parte a pământului românesc și ți-ai pleca simțurile deasupra, ai înțelege că fiecare fărâma e plămădită cu sânge și cu oase de eroi mucenici.

Pânea pe care o mâncăm e răsărită și crescută pe trupurilor lor sfinte. Da, sfinte Doamne !

E mare epopeia Neamului românesc și nici un Neam n'a avut o epopeie mai dureros scrisă ca aceia a noastră.

Fiecare brazdă pe care o întoarcem primăvara, cuprinde în fertilitatea ei, o întreagă istorie a unui Neam surghinuit.

Nu din cărțile de școală învățăm noi trecutul nostru, ci cea mai frumoasă și ideală lecție de istorie națională ne-o glăsuește glia ce trosnește sub tăetura plugului.

N'a fost o Nație mai mult logodită atât de mult cu lanțurile robiei ca Nația noastră.

Basarabia a suferit mai mult ca oricare dintre toate așezările românești. Cautul hulitorilor de Dumnezeu trebuia să se rupă. Prin victoria ostașilor noștri Basarabia, Bucovina și până hăt... departe, suflarea românească și-a redobândit întreaga și vecinica lor libertate. Masca roșie a căzut, zarul s'a aruncat.

Alca jacta est!

Țara desrobitoare și desrobită așteaptă biruința ce de apoi!

Banatul, Ardealul cu ierarhii și câțiva împreună slujitori ai săi au pornit să adauge spada ostășești, crucea. Așa a fost și în trecut. Ceace a cucerit spada, a desăvârșit crucea.

Când Întâistătătorii Bisericii noastre de dincoace de munți au înțeles acest lucru la o răscruce de istorie, au înscris cea mai minunată literă în paginile învățaturii de Patrie, au împlinit una din poruncile comandate de Domnul. Până acum ne aflăm pe drum spre Basarabia și deacolo mai departe.

Râvna propoveditorilor ce călcăresc satele basarabene, ne dau nădejdi că roada va fi îmbucurătoare.

Dumnezeul părinților noștri să ajute!

Pr. D. V. Anuțoiu

Întâlnirea cea mare

de **Pr. Ion Racoveanu-Nera**

Marele praznic al înstălării P. S. S. Episcopului Veniamin Nistor, noul arhipăstor al Caransebeșului a adunat Duminică 24 August a. c. toată intelectualitatea bănățeană care se simte legată de tradiția noastră bisericească. A fost destul o simplă însărare de dată în ziare ca toți închinătorii trecutului nostru cultural să fie prezenți.

Preoți, profesori, consilieri, militari, învățători meseriași și țărani toată gama societății noastre

s'a întrunit armonie ca să întâmpine arhipăstorul.

Dar mai ales preoții...!

Această castă sfântă, spiritualizată, măsurată în atitudine, vorbă și faptă merită să jârue spuza sfintelor noastre credințe datini și obiceiuri, preoțimea cum era și de așteptat a răspuns în chipul cel mai vrednic la chemarea conducătorilor săi.

...Adus de gândul de-a-și cunoaște arhipăstorul fiecare preot s'a trezit peste înflorările sărbătoririi evenimentului, cuprins de-o dulce și vrăjită nostalgie a trecutului mai mult sau mai puțin apropiat, revăzându-și colegii în chipul cărora vremea și-a imprimat semnele ei și în fața realităților ilustrate de semenii, fiecare și-a putut privi viața ca în oglinda cea mai neînșelătoare.

...Intre colegii viața se desfășoară atât de organic legată, încât de multe ori ești surprins de-o capilaritate de gândire, de un fel de trai comun în toate. Și acest lucru mai evidențiat este între tineretul teologic care își duce viața ocrotit, în sfințenia internatului, de-aceeași rugăciune, de aceeași morală, stăpânit de aceleași bucurii și doruri de viață. Răspândiți apoi în misiunea lor acești tineri nu mai au posibilitatea să se întilnească cu toții nici odată, iar vremea îi face să închidă în suflet din clipa despărțirii toată bogăția amintirilor pentru viața ce s'a scurs...! Și vremea trece, trece...! Imi spunea odată cineva: „refuzam să cred că sunt bătrân până ce întâmplarea a făcut să-mi iese în cale un vechi prieten de școală care mi-a spus că e profesor, director de liceu..."

Atunci l-am privit lung cu o bucurie dar și cu o tristețe în suflet, mi-am dat seama că într'adevăr nu mai eram copii, căci director de liceu în mintea mea se asociază cuun profesor sever, fără zâmbetul și păsuirea superficială a elevilor contravenienți..."

...Câți din frații noștri în Hristos cu privirea blândă, cu mersul legănat înviorați de măreția praznicului dar și de bucuria fără margini de-ași revedea colegii, câți din aceștia n'or fi constatat prin analogie prefacerea lor mișcată de motorul vremii...?

Dar oricum și oricare le-ar fi fost constatatarea toți câți au alergat la întâlnirea cea mare și-au aprins fiecare în suflet candela vie a credinței plămândind-o cu untdelemnul curat și binecuvântat de arhipăstor iar din simfonia sărbătorii unde se amestecau armonie innee de slavă cu bucuria prietenilor și-a superiorilor și-au făcut cu toții un talisman care va să-i conducă în misiunea cea mare și grea la care s'au întors...

Cuvânt de bineventare *

În rugăciunea lui Șofronie Patriarhul Ierusalimului, rânduia spre cetire la sfințirea apei cei mari se zice: „Astăzi apa cea amară, care era în vremea lui Moisi, se prefăce într-o dulceță cu venirea Domnului...” și munții au săltat și norii au dat glas.“

Așa saltă de bucurie inimile credincioșilor din această frumoasă și istorică vale a „Bistrei“, în această zi solemnă și de mare însemnătate pentru viața religioasă-morală a poporului drept credincios din eparhia noastră, — văzând întrarea Arhiepiscopului nostru Veniamin, în eparhia de Dumnezeu păzită a Caransebeșului, — pe acest drum străbătut și de nemuritorul arhiepiscop Ioan Popasu care a călcat întâia oară, ca Arhiepiscop român, aceste meleaguri, prefăcând în bucurie, întristarea cea de demult a părinților noștri, din timpul erei slave, înstrăinătoare de neam, a mlădițelor Daco-Romane, plămădite pe aceste plaiuri. Prea Sfințite! Sunt sigur că, cuvântul meu, umil serv al Domnului este neputincios a reda măcar în parte bucuria, cu care așteaptă credincioșii din parohia Mărul, de sub păstoria smereniei mele și din parohia Crâjma, -al căror păstor se află pe câmpul de onoare, — și din această parohie Cireșa, — să vadă pre Stăpânul și Arhiepiscopul nostru Veniamin.

Bisericele din această vale, în sunete de clopote, așteaptă astăzi întrarea în eparhia Sa, celui de al șaselea mire, ales de Dumnezeu și popor, să troneze în Scaunul Arhiepiscopesc, din vechea cetate a Caransebeșului.

Unele din aceste biserițe, în trecutul îndepărtat, — ca și astăzi în Ardealul înstrăinat, ca și în Basarabia, care au avut nenorocirea, să cadă sub stăpânirea de un an, a barbarilor bolșevici, — au fost arse și dărâmate, sau pângărite de dușmanii noștri seculari, care au văzut în religie o piedică din cele mai mari, la înlăturarea planului lor de desnaționalizare, sau de esență nihilistă, a stăpânitorilor Moscoviți, astăzi în agonie, care n'au vrut să înțeleagă adevărul, că un popor, nu poate trăi fără religie.

Astfel au luptat dușmanii noștri, contra lui Dumnezeu, atunci, când Mântuitorul Christos, s'a arătat în lume, ca să stingă focul miasmatic și înșelător, al intereselor de stăpânire, ce ardea nealinat de pe jefelnicele și altarele credinței păgâne și față de cari interesele cele vecinice ale

spiritului omenesc, erau amenințate cu cea mai cumplită pierzare.

Pentru schimbarea acestor porniri periculoase, ce aruncaseră omenirea în adâncul decadențelor morale, a ridicat Mântuitorul Christos arma cuvântului, încredințată apoi Apostolilor și urmașilor lor și printrâșii nouă preoților, cu acea îndatorire grea, ca s'o învățăm cu tărie și să luptăm cu ea pe viață și moarte, în interesul și pentru salvarea demnității omenești și mai presus de toate, pentru întărirea legăturilor morale ale omului față de Dumnezeu, spre dreptate, spre iubire și spre viață desăvârșită.

Aceasta fiind și misiunea noastră a preoților, de multe ori grea și amară, Prea Sfințite Stăpâne, numai așa ne-o vom putea îndeplini, dacă o vom îndulci cu credința în învățăturile mântuitoare a lui Christos și cu credință în învingerea viitoare, a împărăției lui Dumnezeu.

Iată Prea Sfințite, de ce ne bucurăm noi astăzi când lumea s'a despărțit în două. Pentru Christos și contra lui Chistos. Astăzi, când pământul se cutremură, țările se clatină, ordinea se distramă, sângele curge, viețile se sting și Antichrist surăde, crezând că va birui în încercarea de a-l ucide din nou pe Hristos.

Iată de ce ne bucurăm noi astăzi, când ni s'a făcut extraordinara cinste, de a vă face întrarea în eparhie, pe această vale a „Bistrei“, fiind siguri, că astăzi vom primi puteri noi, din învățăturile și îndemnul Prea Sfințitului nostru Stăpân, ce vă veți îndura a le da poporului credincios, din aceste parohii și cu această nouă putere, vom mânui cu mai multă îndrăsnire, arma cuvântului lui Dumnezeu, întru mântuirea sufletelor credincioșilor, încredințați nouă.

Prea Sfințite! Bucurați-Vă și de dragostea noastră cu care Vă întâmpinăm, și de asemenea și de rugăciunile ce înălțăm pentru Prea Sfinția Voastră.

Fie ca Hristos, Incepătorul păstorilor, să păzească zilele Prea Sfinției Voastre, aprinse în sfeșnicul bisericii, întru sănătate și tărie.

Fie ca să trăiți în toate zilele vieții în iubirea turmei ce o conduceți.

Fie ca Domnul Dumnezeu, să trimită atât Prea Sfinției Voastre, cât și turmei ce o conduceți, multe ceasuri de fericire și de mângâre, bucurându-Vă întotdeauna de bucuria noastră și întristându-Vă de năcazul nostru, ca un tată bun pentru fiii săi. Amin.

Întru mulți ani, Stăpâne!

* Rostit de preotul Gh. Popovici din Mărul înaintea sf. biserici din Cireșa la întâmpinarea P. S. Episcop Veniamin în 23 August a. c.

Salamon Reinach și Istoria Religiiilor

de: Prof. C. Rudneanu

Numele lui Salamon Reinach e legat de cele trei volume: „Cultes, mythes et religions“, de o istorie a artelor și de un manual de istoria religiilor intitulat „Orphens“, apărut în 1926, Paris, 643 pagini.

La Universitate ascultând studiile de arheologie, cari mă pasionau mult, am auzit adeseori numele acestuia citat de profesorul nostru, ca pe o autoritate științifică.

Dar citindu-l mai amănunțit și mai ales în urma studiilor făcute la Teologie, tot mai mult m'am convins, că evreul Salamon Reinach a mistificat adevărul istoric și mai mult decât atâta a căutat prin metoda binecunoscută evrească să diminueze creștinismul, arătând numai anumite părți, căutând să-i stabilească originile din vechile religii păgâne, iar mai presus de toate, glorificând iudaismul. Este vechea metodă a evreului, care în orice materie ar fi, introduce pe nesimțite ideea iudaică pentru ca să înjosească mai ales creștinismul.

Salamon Reinach s'a bucurat de multă atenție în cercurile dela Paris, iar timpurile democratice n'au putut să-i aducă nici o vină.

Astăzi, n'am fi pomenit numele lui, dacă profesorul universitar d. N. A. Constantinescu, de Istorie universală dela București, n'ar fi scris un articol demn de reținut de lumea teologilor noștri: „o istorie a religiilor — pamflet iudaic“. (Dacia an I, Nr. 3, Buc., 15 Iulie, 1941).

Ideile esențiale ale d. prof. N. A. Constantinescu în ceea ce privește „Orpheus“ (istoria religiilor) a lui Salamon Reinach, sunt următoarele: Metoda lui Salamon Reinach „este diabolică fiindcă înșeală neconținut buna credință a cetitorului prin ispititoare apropiere, puse în serviciul unei singure teze: de a releva neconținut elementele păgâne din creștinism, de a-i ataca sistematic originalitatea și valoarea, înălțând în schimb iudaismul“...

Judaismul în comparație cu celelalte religii este considerat, ca cel mai superior.

Celelalte religii sunt studiate numai în raport cu susținerea tezei sale, de a arăta influența lor asupra creștinismului. Istoria și doctrina Bisericii e tratată în spirit de pamflet, citând la fiecare pagină ideile lui Voltaire.

„Caracterul de pamflet plin de ură al expunerii se transformă în ultimele capitole ale cărții într'o apologie a martirologiului ebraic în cursul timpurilor medievale și moderne, căruia i se acordă zeci de pagini într'o așa zisă „Is-

toria generală a religiilor“, care nu spune un cuvânt despre faza spiritualistă a religiei egiptene, în care credința „Geților nemuritori“ este cu totul ignorată, iar existența lui Isus contestată și învățăturile de la baza Evangeliilor atribuite Iudeului Hilel (p. 301—302). Era deci firesc din partea acestui exponent al alianței Evrești universale, în interesul căreia s'a scris această carte de largă răspândire și profundă amăgire să prezinte mai cu seamă imaginara persecuție a corligionarilor săi din România, care pentru dânsul rămâne, chiar după întregirea hotarelor ei, de la 1818, „o Moldovă și o Valahie“ — menită în planurile diabolice alianțe, să fie colonisată cu Evrei. Căci numai astfel se explică îndârjirea cu care este atacată țara noastră pe tema exceselor antisemite dintre care nu este în stare totuși să citeze unul singur, petrecut la noi, în genul celor care umplu paginile privitoare la persecuțiile din Rusia, Germania și Franța algeriană“ (p. 130).

* *

Războiul din zilele noastre ne-a deschis ochii și inima, putem deci judeca lucrurile în adevărata lor valoare. Nu tagăduim munca nimănui, dar suntem datori a restabili valorile mari ale spiritualității și'n special ale vieții creștine, *căci civilizația de azi înseamnă triumful ideii creștine asupra întunerecului veacurilor trecute. O minune mai mare ca aceasta nu se poate întâmpla. Ea are menirea să trezească lumea la o nouă viață.*

Spicuri din istoria literaturii finlandeze.

(Continuare din N-rul 36).

Poporul acesta dârz, deși a dus vieță de lupte neconținute, a avut o bogată vieță interioară, o senzibilitate femeiască, care contrastează cu bărbăția, de aici bogăția de cântece, de aici faptul că eroul neamului este un poet cântăreț.

Acest moșneag, care înfruntă grozăvia valurilor pe apele nesfârșite, este atât de emoționat de cântecul harfei sale, că varsă șiroae de lacrimi mai vârtoase ca afinile, mai mari ca ouăle de becață pe pieptul lui lat, pe genunchi, la picioare jos. Remarcăm delicateța în poezia populară și'n poezia cultă; o durere adâncă, uneori provocată de asprimea iernii, trece în desgust de vieță, însă neamul de oameni care se mulțumește cu puțin se înseni-nează când se topesc zăpezile.

Să servească ca exemplu acest cântec al poetului *Ioan Erko* (1846 - 1906:)

Părâul

Iși băteau joc de el: Ce plin e de noroiu și ce întunecat e cursul acestui părâu, pe care verdeața crengilor îl umbrește și căruia potirele miilor de flori îi zâmbesc.

Știi acest părâu de unde a pornit? S'a născut prin mlaștinile 'nghetate, s'a scurs pe sub bordeie, printre păduri, n'a văzut decât mizerie și durere.

Undele lui răcoritoare acum se scurg vioios prin livezile 'nflorite, tristele amintiri nu le uită însă, umbra trecutului apele lui o reflectează.

Poeziile populare lirice au fost adunate tot de Lönnrot în bogata colecție Kanteletar.

Poezia de mai jos arată cum vibază în corzile kantelei sufletul poporului și și-arată nota de durere ca o trăsură principală a liriceii finlandeze.

Originea Kantelei (Populară din Kanteletar.)

E minciună ceace se spune despre kantele, că ar fi făcut-o bătrânul Vainämöinen din spatele unui pește mare, din falca puternică a știucii.

Durerea a fost al ei creator, pregătită e de suferință, grija i-a făcut mânerul din lemnul desamăgirii, corzile-i sunt durerile inimii, bătute cu cuiele amărăciunii. De aceea bucuria nu răsună pe corzile ei, de aceea plânge ea orfană, voia bună nu răsună pe lemnul ei uscat, căci durerea i-a fost mamă.

Bardul anonim își dă semn de spontaneitatea cântecelor și din fondul poeziei sale se desprinde caracterizarea formulată lapidar de un Alexandri:

Finlandezul s'a născut poet.

Izvorul cântecelor. (Populară din Kanteletar)

Faurul nu va fi mai bun nici se va pricepe mai bine la bătutul fierului, dacă e plin de fumul foiului, sau dacă tatăl său a fost meșter faur.

Nu m'a învățat pe mine nimeni, nici gând n'am avut să mă duc departe, prin pământul păduros al Laponiei, sau prin Estonia spălată de a mării valuri; dela nimeni n'am învățat, inima mea mi-a fost învățătorul. Cântecul l-am găsit pe marginea drumului, l-am căutat prin burueni, cântece am cules pe ramurile copacilor, pe câmpul plin de flori. Copil mic, pășteam turmele pe locuri păraginite, pe colinele scăl-

date'n soare, printre pietri și pe dealuri; zefirul dulce 'ngâna sute de vorbe, mii de cuvinte șoptea norul sburător, a lacului unde cântece-mi spuneau, eu pe toate le-am cules și într'un ghem le-am înfășurat, ghemul în pod eu l-am ascuns, într'un sac mare aurit, într'o ladă veche de fier, cu lacăt mare de aramă.

Nu se poate cu să nu admirăm și fondul moral al acestui popor luptător, capabil de mari sacrificii, popor care a stat sub apăsarea unei aristocrații străine, însă oricât de umil ar fi fost a știut să-și păstreze demnitatea.

Admirăm forța morală a poporului finlandez, exprimată cu vigoare de *Paul Cajander* în forța morală a bătrânului cerșetor.

Sărmanul Avram (P. Cajander)

Stă căsuța săracăcioasă, în poiana dintre brazi, dar stăpânu-i mai sărac ca bordeiul dărăpanat.

Era'n stare bună odinioară'n tinerețe; n'are'n lume azi pe nimeni, decât fata lui orfană, în mizeria cea amară.

Târzie noapte e de toamnă, focul pâlpâie în vatră. „Zgomote s'aud afară, cine vine — așa târziu?“.

Un bărbat frumos și mândru, hainele curate'n aur, intră pe ușa scundă, ochii lui de voluptate's plini.

„Bună seara!“ — „Dumnezeu te-a adus, Domnule Conte, cum ajuns ai pe aicea?“.

„Ești sărac, am să te ajut, de mizerie ești scăpat“.

Cu mâni pline aruncă aur risipindu-l pe masă. Ce puternic el lucește la lumina cea de ceară!

„Fata ta cea frumoasă, la castelul meu voi duce-o, voi purta-o'n catifea și în haine de mătase, să trăiască'n strălucire.“

Așa zise el, aurul scilipește, ea roșește de rușine, Domnul conte-i mângăie obrajii, cu blândțe 'n cetișor.

Dar o flacăară s'aprinde, mânia fulgeră'n ochii 'ndurerăți ai bătrânului sărman. Se ridică, buza-i tremură și spre conte el arată.

„Cară-te de aici, tu domn îngâmfat“; — strigă moșneagul, răzământu-se în cârjă. — „Cară-te de aici! Fica mea orfană, să nu o mai atingi!“

La al tău popor, tu sângele l-ai rupt, cu sudoare te-a slujit, îi mai vrei și cinstea, când rămas-a cerșetor?“.

Ia-ți darul spurcat! n'ai tu aur nici comori,
ca să-mi cumperi cinstea mea.

Curățenia ficei mele, pe bani grei nu o
voiu da, vom muri de foame, dacă Dumnezeu
așa o vrea".

Grăi bătrânul și se așeză, împingând
comoara la o parte, ca și când l-ar arde.
Oaspele comoara și-o adună și fără nici o
vorbă pleacă.

Plângând de bucurie, pe tatăl cărunț fata
îl îmbrățișează...

Noaptea e târzie și pe vatră liniștit adoarme
focul.

(Sfârșit)

Prof. S. Boșcai

Cosmogonia biblică și teoriile științifice

(Continuare)

De Prof.: I Firca

E cunoscut fenomenul desintegrării atomice
a elementelor radioactive din familia Uranului
și Phoriului ale căror elemente de descompunere
ultimă sunt Heliul și Plumbul. Determinându-se
viteza de formare a heliului din minereurile radio-
active ca și cantitatea din acest gaz cuprinsă în
asemenea minereuri se obține o metodă foarte
precisă de stabilire a vârstei filoanelor eruptive
în cari se găsesc, *metoda cu heliu*¹⁾. La fel de
precisă este și o a doua metodă bazată pe radio-
activitate aceea a raportului $\frac{Pb}{U}$, *metoda plumbului*.
Aplicându-se amândouă aceste metode pentru
determinarea vârstei mineralului *Tergusonit* întâlnit
în filoanele din terenurile arhaice din Norvegia
s'a găsit un număr de cca 240.000 de milioane
de ani din arhaic până astăzi, cifră care după
Emile Belot reprezintă nu atât vârsta pământului,
cât aceea a nebuloasei primitive din care au căzut
pe planeta noastră pulberile radioactive²⁾. Prin
diferite procedee de ordin astronomic, Belot a
putut limita vârsta pământului propriu zis la
330 milioane de ani³⁾.

d.) Alte metode pentru determinarea vârstei
absolute a tipurilor geologice sunt bazate pe *consi-
derațiuni astronomice și geofizice*, iar rezultatele lor
sunt foarte disperate⁴⁾.

Considerându-se ca cel mai sigure dintre
rezultatele enumerate acele bazate pe metodele
radioactive, în geologia istorică se admite în
general că:

1) cf. Sava Atanasiu, loc. cit. pp. 24-25.

2) Ibid. p. 26; Emile Belot, op. cit. p. 77; După E. Belot cifra
obținută prin metoda plumbului este de 150.000-200.000 de milioane
de ani, ceea ce duce la concluzia că pământul și aeroliții primitivi au
o vârstă de aproape 2 milioane de ani din momentul solidificării lor.
(Vezi și Sir James Jeans, *Les étoiles dans leurs courses*, trad. par A
Sallin, Paris (Hermann) 2932 p. 72.

3) E. Belot, op. cit. p. 77; 73;

4) Sava Atanasiu, loc. cit. p. 26.

Arhaicul ar fi ținut	1.750 milioane de ani		
Paleozoicul	360-540	"	"
Mezozoicul	135-180	"	"
Neozoicul	55-65	"	"

Apariția ființelor vii în *algonkian* a avut loc
cu 1.500 milioane de ani înainte, iar timpul dela
formarea primei scoarței de solidificare trebuie
evaluat la aproape dublul acestei cifre⁵⁾.

Pentru a ne da seama de valoarea reală a
acestor metode va trebui să spunem că însăși
cea mai precisă dintre ele, aceea bazată pe radio-
activitate suferă de grave neajunsuri cari provin
fiec din cauza greutății de stabilire precisă a
poziției stratigrafice, fie fixității ori variabilității
fenomenului de radioactivitate, în decursul perio-
adelor geologice, etc, erori neînsemnate în aparen-
ță, cari duc însă la sute de mii de ani diferență
între diferitele cazuri și calcule. Erorile în crono-
logia geologică sunt de altfel de ordinul sutelor
de mii de ani, ceea ce arată, alături de evaluările
cari diferă dela un autor la altul valoarea cu totul
relativă și uneori chiar arbitrară a acestor date.

Ceea ce a făcut pe mulți geologi să fie foarte
rezervați când e vorba să răspundă la întrebări
ca acestea: Care e durata relativă a diviziunilor
geologice? Care e ordinea mărimii numărului de
ani necesari pentru ca să se ridice un lanț de
munți și apoi să se distrugă, în așa fel ca peste
ruinele lui să poată năvăli apa mărilor.

(Urmenză)

INȘTINȚARE

Se atrage atenția publicului că din cauza
lunii, a cărei lumină se reflectează în lumina-
toarele sau pe acoperișurile lucioase acestea servesc
aviației inamice ca adevărate faruri de conducere
în timpul nopții.

Este în interesul tuturor ca să se ia măsuri
pentru camuflarea exterioară a acestor lumina-
toare și acoperișuri, spre a împiedeca descoperirea
orașului în timpul alarmei aeriene.

În acest scop, se vor acoperi toate părțile
acoperișurilor care pot reflecta lumina lunii, cu
vopsea de culoare închisă sau cu orice alte
mijloace potrivite.

Se atrage atenția în special Fabricilor, Institu-
țiunilor și Blokhausurilor care prezintă o supra-
față de reflectoare mai mare.

Cei ce nu vor lua măsuri în sensul de mai
sus, lucru ce se va constata la controlul din avion
ce se va face după data de 25 Iulie a. c. sunt
posibili de aplicarea dispozițiilor legilor în
vigoare.

P. O. C.

5) Ibidem p. 27.

ȘTIRI

Un preot vrednic. Acum câțiva ani a luat ființă în parohiile noastre societatea Sf. Gheorghe a tinerețului. Această societate, condusă de preot cu râvnă și cu pricepere, se arată în unele parohii vrednică de toată lauda. Așa în Nădragu, deși înființată abea anul acesta, mulțumită preotului refugiat Ioan Dascăl, societatea noastră s'a situat în ritmul muncii și în spiritul vremurilor. De curând a ținut o șezătoare în care a reaiizat ceva peste 12000 Lei în favoarea societății Crucea Roșie. Iată, o pildă de preot vrednic.

O turmă și un păstor. Preotul nostru din Terova a fost și învățător. Spiritul de misionar este dublat în el de acela de apostol. Și cum comuna noastră — ca oricare alta — primește și populație adusă de cele patru vânturi, și în Terova s'au așezat sectari. Întâi trei, apoi două și în sfârșit a rămas numai o familie căci preotul Ioan Franț n'a avut hodină până nu i-a făcut o singură turmă. Laudă lui!

Români, dați-vă copiii la școli practice sau la meserii! E timpul să vedem că viața adevărată și frumoasă nu au numai decât „domnii” sau „funcționarii” ramuri de viață după care aleargă toată lumea, nu! Totdeauna a fost și va rămâne „plug de aur” meseria, de care românii nu prea se apropie, dar spre care îndemna odinioară și marele mitropolit Andrei Șaguna. Pe urmă, cine are viață mai tihnită decât țărani înșcolat și care își lucrează pământul în chip rațional. Iată: pentru agricultori — dintre cari se recrutează și agenții agricoli — funcționează o școală inferioară de agricultură în Logoj. În Monitorul Of. Nr. 206 din 1 IX a. c. partea I-a se pot vedea formalitățile cerute. Pentru meserii, doritorii se vor adresa Camerei de Comerț și industrie din Timișoara care asigură 40 burse echivalente cu haine și întreținerea gratuită în internat, pentru copiii mai buni și săraci.

† Filogonic Dascălu, fiul preotului refugiat Ioan Dascălu din parohia Nădragu, jud. Severin, a căzut pentru Patrie în ziua de 27 August a. c. Este născut la 20 Decembrie 1918 în parohia Glodosu (Tișovsca), peste Nistru. De 11 luni, cu părinții săi, s'a refugiat la ai lor părinți din Bursuc—Soroca și stabilindu-se păr. Ioan Dascălu paroh în Bărlădeni, jud. Hotin, a legat în anii copilăriei sale relații frumoase cu toată regiunea. Este absolvent al liceului „B. P. Haidău” din Chișinău, al școlii militare din Bacău și student al Academiei Comerciale din București. De la 1 Iunie s'a activat în armată, Reg. 8 V-tori. Părinții îndurerați roagă preoțimea să-l pomenească în rugăciunile sale: ei încă nu sunt în casa lor, plină altă dată de bunuri, ca să-i facă pomenirea cuvenită.

Dumnezeu să odihnească în pace pe tânărul erou, iar pe întristații săi părinți să-i mângâie cu a Sa iubire de oameni!

Redactor responsabil: NICOLAE CORNEAN, consilier eparhial.

Notă oficială

Nr. 4763 Sc. ex. 1941.

Prin mobilizarea unei părți însemnate din învățătorii satelor, multe din școlile populare au rămas descompletate în ceea ce privește puterea didactică. În deosebi școlile cu un post suferă atunci când unicul învățător este plecat la datoria cea mare.

Incepându-și școlile activitatea irevocabil la 15 Septembrie a. c., punem în vedere preoților noștri să între în școală și să substituie cu cea mai deplină conștiințiozitate pe învățătorii mobilizați.

Conștiinți că în clipele grele ca și în cele de bucurie Biserica și slujitorii ei stau nedespărțiți alături de Neamul românesc, trebuie să acceptăm fără murmur această sarcină în vederea unei normale funcționări a aparatului școlăresc și deci a propășirii nestingherite a poporului spre calea menirii sale istorice.

Până la finea acestei luni, P. C. protopopi vor raporta despre executarea celor de mai sus. Caransebeș în 13 Sept. 1941

Consiliul eparhial.

Judecătoria mixtă Caransebeș, secția c. f.

Nr. 1136/1941 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație.

În cauza de urmărire pornită de urmăritul Todor Axente dom. în Buchin contra urmăritului Todor Simion (fiul lui Simion) dom. în Buchin, la cererea urmăritului: Judecătoria dispune: 1. Licitație de urmărire în baza art. 144, 146, 147 din legea LX din 1881 asupra $\frac{2}{3}$ parte din imobilul Inscris în c. f. a com. Buchin de sub B. 15 din circumscripția C-sebeș și a jud. mixtă C-sebeș Nr. coalei c. f. 307 Nr. de ord. A. 1-3 Nr. top. 1247 fanaț în Crivina de 475 stp., Nr. top. 1248 Arabil în Crivina de 468 stp. și Nr. top. 1249 Arabil în Crivina 1301 stp. tot în val. de 3368 Lei cu susținerea dreptului de uzufruct viager de $\frac{1}{4}$ parte întabulat sub C. 35 în favoarea vād. Firuța Gavrilă Todor născ. Ștanciu pentru încasarea creanței de 6500 Lei cap. interese de 4% dela 7 Decembrie 1940, spese de proces și urmărire de 1263 Lei fixate până acum, spese de 729 Lei pentru prezenta cerere de Licitație 2. Fixează termen pentru ținerea licitației pe **ziua de 26 Septembrie 1941 ora 9.** în localul Primăriei com. Buchini.

Data în Caransebeș la 2 Iulie 1941

Judecător :

dir. c. f.

Dr. B. Ștuiber m. p.

Dim. Lăzărel m. p.

Pentru conformitate dir. c. f.

L. Lăzărel

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane Caransebeș